

С. Г. Кравець

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНА СКЛАДОВА ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. У статті окреслено значення розвитку проєктної культури педагога професійного навчання. З урахуванням особливостей розвитку проєктної культури педагога професійного навчання уточнено суть поняття, що базується на усвідомленні ним морально-ціннісної системи й моральної культури суспільства та їх примноження результатами проєктної діяльності у сфері професійної освіти. З використанням методів аналізу, синтезу, індукції, дедукції, імплікаційності, опитування й узагальнення обґрунтовано зміст та значення мотиваційно-ціннісної складової проєктної культури педагога професійного навчання. Мотиваційно-ціннісна складова є рушієм розвитку проєктної культури, і від повноти її сформованості залежить позитивна динаміка досліджуваного процесу. Потреби розвитку досліджуваного складника пов'язані з безперервним професійним розвитком та реалізацією творчого потенціалу особистості на шляху до досягнення акме-вершин в особистісній, соціальній та професійній діяльності. Мотивація разом з інтелектом і здібностями формує систему стійких мотивів до усвідомленого розвитку проєктної культури на основі моральноповідливих цінностей. Представлено результати опитування педагогічних працівників щодо визначення пріоритетності термінальних та інструментальних цінностей для розвитку проєктної культури. З'ясовано, що творча, активна і продуктивна діяльність, самостійність і незалежність, максимальне використання своїх можливостей, сил і здібностей, широта поглядів та освіченість займають позиції цінностей другого рівня пріоритетності (менше 50%). Узагальнено, що процес розвитку проєктної культури педагогів професійного навчання в міжкурсовий період підвищення кваліфікації педагогічних працівників детермінує зміни щодо пріоритетності цінностей, основою яких виступає особистісна спрямованість суб'єкта на безперервний професійний розвиток з опорою на професійний досвід.

Ключові слова: проєктна культура, мотиви, цінності, термінальні та інструментальні цінності, педагог професійного навчання.

Постановка проблеми. Досягнення добробуту у суспільному житті й економічне відновлення держави у воєнний та післявоєнний періоди посилюють значення розвитку людського капіталу, здатного: використовувати продуктивні засоби, що вже існують; створювати нові ідеї, теорії, засоби та технології; обґрунтовувати і реалізовувати інноваційні шляхи їх застосування в усіх сферах життєдіяльності людини, соціальних інститутах, різних господарських галузях [1, с. 2]. Потенціал про-

фесійної (професійно-технічної) освіти в цих процесах є найбільш затребуваний, адже для досягнення результатів за національними програмами Плану відновлення України передбачається масштабне залучення до більшості із цих процесів кваліфікованих робітників, якість підготовки яких залежить від здатності педагогів професійного навчання забезпечити такий рівень сформованості професійної компетентності здобувачів освіти, практичне втілення якої у процесах відновлення економіки гарантуватиме швидкі та якісні темпи реалізації програм відновлення національної економіки

© Кравець С. Г.

відповідно до найкращих практик інноваційного розвитку європейських країн.

У Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022–2027 рр. актуалізується необхідність оновлення програм із підвищення кваліфікації для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, а також створення умов для їх професійного стажування, оволодіння сучасними виробничими технологіями та сприяння їх участі в реалізації інноваційних проєктів у сфері професійної освіти [2]. Сучасні освітні реформи реалізуються із залученням інвестицій у дослідницькі проєкти, які спрямовані на розвиток національної системи кваліфікацій у зіставленні з європейською, цифровізацію освіти, оновлення освітніх програм, заохочення державно-приватного партнерства, популяризацію професійної освіти тощо.

Стратегічні прогнозування розвитку соціальних структур з урахуванням їх сучасного стану, міжнародних тенденцій, відкритість світових організацій та країн Європейського Союзу до інвестування й плідної співпраці посилюють роль розвитку проєктної культури педагогів професійного навчання, яка в сучасному науковому осмисленні є культуровідповідною і практико-орієнтованою, задовольняє потребу формування нових якостей людини ХХІ ст. і сприяє становленню соціальної зрілості особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми розвитку проєктної культури педагогів професійного навчання ґрунтується на аналізі наукових праць із питань: професійної педагогіки (В. Андрущенко, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало, В. Радкевич, В. Ягупов та ін.); формування професійно важливих якостей педагогів професійного навчання (О. Коваленко, А. Литвин, М. Михнюк, Л. Петренко, Л. Тархан, О. Щербак та ін.); використання проєктних технологій в освіті (М. Артюшина, О. Коберник, П. Лузан, О. Пометун, Г. Романова, Д. Тхоржевський, С. Ящук та ін.); формування або розвитку проєктної компетентності фахівців різних соціальних галузей (В. Ковальчук, О. Кучерук, Н. Зимівець, К. Петровська, Г. Харченко, О. Шерстюк (державні службовці) та ін.); сутності та структури проєктної культури (І. Андрущук, Л. Бережна, А. Брехунець, І. Доліна, В. Сидоренко, М. Шевчук та ін.).

Результати аналізу досліджень щодо суті поняття «проєктна культура» дали змогу з'ясувати, що спільною ознакою його розуміння є творчо-інноваційне спрямування на результат шляхом цілеспрямованого перетворювання середовища відповідно до соціокультурних цінностей і результативної реалізації при цьому індивідуальних та професійних стратегій. Однак, враховуючи специфіку діяльності педагогів професійного навчання, в тому числі й в умовах невизначеності та швидкозмінюваних ситуаціях, визначаємо, що питання розвитку проєктної культури педагогів професійного навчання є недостатньо дослідженим у педагогічній науці, зокрема мотиваційно-ціннісна складова, яка, спрямовуючи на розвиток такої культури, власне, детермінує якість і результат цього процесу.

Мета статті — обґрунтувати зміст і значення мотиваційно-ціннісної складової проєктної культури педагога професійного навчання.

Виклад основного матеріалу. На основі відстеження імплікаційних зв'язків між поняттями «культура», «професійна культура», «педагогічна культура», «проєктність», «проєктна діяльність», «педагог професійного навчання» нами уточнено, що проєктна культура педагогів професійного навчання — це усвідомлена та моральновідповідна поліфункціональна властивість особистості, яка уможлиблює проєктування власної траєкторії професійного розвитку на рефлексивній основі і забезпечує створення, реалізацію й оцінювання творчо-інноваційних освітніх проєктів різних рівнів у змінних умовах, спрямованих на розв'язання стратегічних завдань освітньої галузі та якісну професійну підготовку здобувачів освіти.

Конкретизації суті поняття передувало визначення особливостей розвитку проєктної культури педагогів професійного навчання, якими є: усвідомленість морально-ціннісної системи й моральної культури суспільства та їх примноження результатами проєктної діяльності у сфері професійної освіти; взаємозалежність між проєктною культурою і педагогічною та професійною культурами, їх творчо-інноваційне взаємозбагачення; планування і здійснення самоосвітньої діяльності в інтравертній та екстравертній педагогічних системах; інноваційна діяльність щодо оновлення змісту професійної освіти задля забезпечення якісної професійної підготовки здобувачів освіти;

розширення спектра професійних ролей у процесі проектування та впровадження інноваційних педагогічних технологій; рефлексія результатів проектної діяльності та прогнозування шляхів самовдосконалення для ефективного здійснення інноваційно-проектної діяльності в системі професійної освіти [3, с. 249].

Проектна культура, як поліфункціональна властивість педагога професійного навчання, передбачає усвідомлену культуровідповідну діяльність у контексті соціально-економічної та етичної місії педагогічного працівника. Згідно зі змістом оновленого професійного стандарту «Педагог професійного навчання», окрім трудових функцій стосовно здійснення освітнього процесу педагог повинен виконувати трудову функцію щодо реалізації ним проектної діяльності, що декомпозиціонується професійними компетентностями, відповідними їм знаннями, уміннями та навичками [4].

Проявляючись у різних сферах життєдіяльності (педагогічній, професійній, творчій, громадській та ін.), проектна культура базується на загальній культурі та «системі моральних цінностей, ідеалів, принципів та регулятивів, моральному досвіді людства» [5, с. 500]. Отже, визначальною як у розвитку проектної культури, так і в імплементації результатів цього процесу в педагогічній діяльності є мотиваційно-ціннісна складова, від повноти сформованості якої залежить позитивна динаміка досліджуваного процесу («відбудеться» — «не відбудеться») і діяльність, спрямована на задоволення потреб (як нестача чогось). У розвитку проектної культури педагога професійного навчання на внутрішньому рівні такі потреби пов'язані із самореалізацією творчого потенціалу на шляху до досягнення акме-вершин в особистісній, соціальній та професійній діяльності. Тут варто зазначити, що потреби можуть бути зумовлені і зовнішніми впливами, які постають як необхідні чи обов'язкові вимоги, сприймаються та інтеріоризуються через процеси мотивації, тобто усвідомлення тією або іншою мірою суб'єктивної й об'єктивної сторін потреби і прийняття усвідомленого стійкого рішення про її задоволення («я буду це робити, і це моє рішення») або не задоволення («я не буду цього робити, або ж зроблю на вимогу інших»). Сприйняття чи несприйняття внутрішніх і зовнішніх потреб — в основі формування системи мотивів, що мають продовження

у вмотивованій діяльності. Мотивація разом з інтелектом і здібностями виступає певним показником прояву культури в процесі досягнення певної мети. У разі несприйняття потреб і відсутності мотивації формування стійких мотивів може і не відбутися. Результат прийняття педагогом професійного навчання рішення про усвідомлений розвиток проектної культури ґрунтується на системі ієрархії ціннісних орієнтацій, яка спрямовує особистість на вдосконалення, розвиток культури, досягнення акме-вершин, найвищих рівнів у пізнавальній сфері — аналізувати, синтезувати, створювати (за «переглянутою» таксономією Блума) [6].

З огляду на найбільш широку і методично обґрунтовану класифікацію ціннісних орієнтацій особистості за М. Рокичем [7] ми вбачаємо, що проектна культура педагогів професійного навчання детермінується системами термінальних та інструментальних цінностей, які є і в основі саме розвитку проектної культури, і транслуються в системі соціальних та професійних відносин.

На основі опитування, проведеного серед педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти щодо оцінювання вагомості термінальних та інструментальних цінностей розвитку їх проектної культури, уточнено цінності першого та другого рівнів пріоритетності. Аналіз результатів здійснювався у такий спосіб: якщо 50% респондентів заявлену цінність оцінили як пріоритетну, то вона належить до першого рівня, а якщо від 49% і нижче — то до другого рівня пріоритетності.

До участі в опитуванні було залучено 197 педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, серед яких: 48,7% — викладачі, 35% — старші майстри та майстри виробничого навчання, 6,6% — методисти, 5,6% — директори та заступники директорів; 4,1% — практичні психологи, керівники гуртків, бібліотекарі.

Отже, пріоритетними термінальними цінностями (цінностями-цілями) першого рівня є ті, що стосуються: щасливого сімейного життя, здоров'я (фізичного і психічного), любові (духовної і фізичної близькості з коханою людиною), цікавої роботи, упевненості в собі (внутрішньої гармонії, свободи від внутрішніх суперечностей, сумнівів). До другого рівня пріоритетності віднесено: пізнання (розширення освіченості,

кругозору, загальної культури, інтелектуальний розвиток), наявність хороших друзів, розвиток (робота над собою, постійне фізичне і духовне вдосконалення), активну життєдіяльність, творчу діяльність, свободу, самостійність та незалежність у думках і вчинках, продуктивну діяльність та максимально повне використання своїх можливостей, сил і здібностей. Розподіл термінальних цінностей за пріоритетністю представлено на рис. 1. Як бачимо, визначальні цінності для розвитку культури сучасного педагога — пізнання, саморозвиток і самовдосконалення — займають другий рівень пріоритетності, а визначальні критерії ефективної проєктної діяльності (творчість, активність, самостійність, продуктивність) потребують більшого розуміння й усвідомлення для розвитку проєктної культури педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Варто звернути увагу на те, що в процесі опитування респонденти зазначали свій педагогічний стаж: з'ясувалося, що 72,5% опитаних провадять педагогічну діяльність понад 10 років (із них 36% — понад 20 років). Це дає підстави стверджувати про усвідомлено сформовані мотиви обраної професійної діяльності та визначення вагомості означених цінностей у період їх професійної стагнації, коли індивідуальні

здібності й можливості є пристосованими до вимог професійного середовища, а діяльність здійснюється на досвіді, досягненнях минулого. Цей період, на переконання дослідників (О. Мамічева [8], Г. Козак [9]), характеризується суперечностями між соціально-професійними вимогами до особистості та її пріоритетними переважно особистими (термінальними) цінностями, консервативними тенденціями в освіті, що призводить до зниження професійної активності й настороженого ставлення до сприйняття нового. Погоджуємося з думкою В. Кременя щодо консервативності освіти: «... у цьому її плюси й мінуси. Плюс у тому, що вона чинить спротив непродуманому реформуванню, а мінус — що й доцільні зміни здійснити важко. Потрібні скоординовані зусилля й послідовні дії всього суспільства протягом тривалого часу» [10].

Така ситуація, на нашу думку, спричинена обставинами багаторічного виконання одностипних трудових функцій, втіленням єдиної соціальної ролі в колективі, необхідністю збереження робочого місця тощо. У цьому контексті запобігти професійному вигоранню може залучення педагогічних працівників до вирішення низки завдань проєктної діяльності щодо інноваційного саморозвитку і розвитку професійної освіти на регіональному, загальнодержавному

Рис. 1. Пріоритетні термінальні цінності для розвитку проєктної культури

та міжнародному рівнях, що поступово приведе до урізноманітнення педагогічної діяльності в напрямі її поліфункціональності відповідно до сучасних вимог.

Щодо інструментальних цінностей як способів поведінки, засобів досягнення кінцевих цілей, то до першого рівня пріоритетності віднесено: чесність (правдивість, щирість), відповідальність (дотримання норм і обов'язків, уміння тримати своє слово), вихованість (хороші манери), старанність (дисциплінованість). Ефективність у справах (працьовитість, продуктивність у роботі), самоконтроль (стриманість, самодисципліна), акуратність (охайність), уміння зберігати в порядку речі, дотримуватися порядку в справах, широта поглядів (уміння зрозуміти чужу точку зору, поважати інші традиції, звичаї, культуру), освіченість (широта знань, висока загальна культура), раціоналізм (уміння «тверезо» і логічно мислити, ухвалювати обдумані, раціональні, рішення), тверда воля (уміння наполягти на своєму, не відступати перед труднощами), сміливість в обґрунтуванні своєї думки, поглядів, незалежність (здатність діяти самостійно, рішуче) є менш пріоритетними й визначені як цінності другого рівня. Розподіл інструментальних цінностей за пріоритетністю представлено на рис. 2.

Вважаємо, що для здійснення інноваційної перетворювальної проєктної діяльності в системі професійної (професійно-технічної) освіти варто акцентувати увагу на більш глибокому усвідомленні значення розширення кругозору щодо вивчення національної та інших культур, посилення ролі знань у розвитку загальної культури, підвищення пріоритетності цінностей, ефективності, продуктивності, раціоналізму та самоконтролю у здійсненні як педагогічної, так і проєктної діяльності.

Позитивної динаміки в підвищенні пріоритетності термінальних та інструментальних цінностей другого рівня можна досягти через запровадження методичної системи й відповідного науково-методичного забезпечення розвитку проєктної культури педагогів професійного навчання у міжкурсовий період підвищення кваліфікації. На особистісному рівні методична система сприятиме поетапному розвитку мотивації, усвідомленому самонавчанню та прагненню до самовдосконалення. Професійний рівень реалізації методичної системи передбачатиме опанування інтегративною науково обґрунтованою системою інноваційних знань, умінь, навичок, компетентностей та їх застосування в педагогічній діяльності шляхом організації та реалізації інноваційної пе-

Рис. 2. Пріоритетні інструментальні цінності для розвитку проєктної культури

ретворювальній діяльності в системі професійної (професійно-технічної) освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Розвиток проєктної культури педагога професійного навчання є динамічним процесом, який ґрунтується на наукових підходах та соціокультурних принципах, детермінує зміни щодо пріоритетності цінностей, основою яких виступає особистісна спрямованість суб'єкта на безперервний професійний розвиток з опорою на професійний досвід (знання, уміння та навички). Мотиваційно-ціннісна складова має «запустити» процес розвитку проєктної культури шляхом сформованості системи мотивів до проєктної діяльності та здійснення інноваційних перетворень (як особистісних, так і професійних) за покликом морально відповідних термінальних та інструментальних цінностей.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів наукового пошуку, тому перспективним є обґрунтування інноваційно-когнітивної, проєктувально-діяльницької та особистісно-рефлексивної складових проєктної культури педагогів професійного навчання.

Список використаних джерел

1. Ничкало Н. Г. Людський капітал у мирний час і в добу російської агресії проти України. *Професійна освіта*. 2022. № 4. С. 2–4.
2. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022–2027 роки : розпорядження КМУ від 09.12.2021 р. № 1619-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1619-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.03.2023).
3. Кравець С. Г. Особливості розвитку проєктної культури педагогічних працівників закладів професійної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2022. Вип. 3 (1). № 50. С. 245–251. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/733591/> (дата звернення: 15.03.2023).
4. Професійний стандарт «Педагог професійного навчання» : наказ Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України від 29.12.2022 р. № 38-ОД. URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/pedagog-profesijnogo-navcanna-2> (дата звернення: 15.03.2023).
5. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень ; редкол.: О. І. Ляшенко та ін. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
6. Anderson L. W., Krathwohl, D. R. A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives : Complete Edition. New York : Longman, 2001. 333 p.
7. Rokeach M. The nature of human values. New York : Free Press, 1973. 438 p.
8. Мамічева О. В. Професійне становлення та динаміка розвитку предметно-педагогічних здібностей викладачів ВНЗ. *Вісник Одеського національного університету. Серія «Психологія»*. 2009. № 14 (18). С. 99–109.
9. Козак Г. А. Термінальні та інструментальні цінності педагогів із різним стажем професійної діяльності. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2021. Вип. 4. Ч. 1. С. 100–105.
10. Кремень В. Г. Освіта, особистість і соціальний поступ: доповідь на VI Українсько-польському форумі «Освіта для сучасності». 2015. URL: <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/777/> (дата звернення: 15.03.2023).

References

1. Nychkalo, N. H. (2022). Liudskiy kapital u myrnyy chas i v dobu rosiiskoi ahresii proty Ukrainy [Human capital in peacetime and during the days of Russian aggression against Ukraine]. *Profesiina osvita — Professional education*, 4, 2–4 [in Ukrainian].
2. Rozporiadzhennia KМУ Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy rozvytku profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity na 2022–2027 roky vid 9 hrudn. 2021 roku № 1619-p [Decree of CMU On the approval of the Concept of the State Targeted Social Program for the Development of Vocational (Vocational and Technical) Education for 2022–2027, from December 9 2021, № 1619]. (2021, December, 9). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1619-2021-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
3. Kravets, S. H. (2022). Osoblyvosti rozvytku proiektnoi kultury pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv profesiinoi osvity [Peculiarities of the development of the project culture of pedagogical workers of vocational education institutions]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka — Bulletin of the Glukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko*, 3 (1), 50, 245–251. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/733591/> [in Ukrainian].
4. Nakaz Instytutu profesiinoi osvity Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy Profesiinyi standart “Pedahoh profesiinoho navchannia” vid 29 hrudn. 2022 roku № 38-OD [Order of the Institute of Professional Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine on Professional standard “Vocational Education Teacher” from

- December 29 2022, № 38-ОД]. (2022, December 29). Retrieved from <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/pedagog-profesijnogo-navchanna-2> [in Ukrainian].
5. Kremen, V. H. (Eds.). (2021). *Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of education]*. Kyiv : Yurinkom Inter [in Ukrainian].
 6. Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Blooms Taxonomy of Educational Objectives : Complete Edition*. New York : Longman.
 7. Rokeach, M. (1973). *The nature of human values*. New York : Free Press.
 8. Mamicheva, O. V. (2009). Profesiine stanovlennia ta dynamika rozvytku predmetno-pedahohichnykh zbidnostei vykladachiv VNZ [Professional formation and dynamics of development of subject-pedagogical abilities of university teachers]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia "Psykhohiia" — Bulletin of Odessa National University. "Psychology" series*, 14 (18), 99–109 [in Ukrainian].
 9. Kozak, H. A. (2021). Terminalni ta instrumentalni tsinnosti pedahohiv iz riznym stazhem profesiinoi diialnosti [Terminal and instrumental values of teachers with different years of professional activity]. *Akademichni studii. Seriiia "Pedahohika" — Academic studies. "Pedagogy" series*, 4 (1), 100–105 [in Ukrainian].
 10. Kremen, V. H. (2015). Osvita, osobystist i sotsialnyi postup: dopovid na VI Ukrainsko-polskomu forumi "Osvita dlia suchasnosti" [Education, personality and social progress: report at the VI Ukrainian-Polish Forum "Education for Modernity"]. Retrieved from <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/777/> [in Ukrainian].

S. H. Kravets

MOTIVATIONAL AND VALUE COMPONENT OF THE VOCATIONAL TEACHER PROJECT CULTURE

Abstract. *The article outlines the importance of the project culture developing of a vocational teacher. Based on the peculiarities of the project culture development of the vocational teacher, the concept essence is clarified, which is based on the vocational teacher's awareness of the moral and value system and society moral culture and their multiplication by the results of project activities in the field of vocational education. Using the methods of analysis, synthesis, induction, deduction, implication, survey, and generalization, the content and significance of the motivational and value component of the vocational teacher project culture are substantiated. The motivational and value component drives the development of project culture, and the positive dynamics of the process under study depends on its completeness. The needs for the development of the component under study are related to continuous professional development and the creative potential realization of the individual on the way to achieving acme peaks in personal, social, and professional activities. Motivation, combined with intelligence and abilities, forms a system of sustainable motives for the conscious development of project culture based on morally relevant values. The article presents the survey results of teachers on prioritizing terminal and instrumental values for the development of project culture. It was found that creative, active and productive activity, autonomy and independence, maximum use of one's capabilities, strengths and abilities, broad-mindedness and education are the values of the second level of priority (less than 50%). It is summarized that the process of developing the vocational teachers project culture in the intercourse period of in-service training determines changes in the priority of values, which are based on the subject's personal focus on continuous professional development based on professional experience.*

Keywords: *project culture, motives, values, terminal and instrumental values, vocational teacher.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Кравець Світлана Григорівна — канд. пед. наук, старша дослідниця, старша наукова співробітниця лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання, докторантка, Інститут професійної освіти НАПН України, м. Київ, Україна, sveta.kindz@ukr.net; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8878-6241>

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Kravets S. H. — PhD in Pedagogy, Senior Researcher, Senior Researcher Officer of the Laboratory of Foreign Systems of Vocational Education and Training, Doctoral student, the Institute of Vocational Education of NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine, sveta.kindz@ukr.net; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8878-6241>

Стаття надійшла до редакції / Received 28.03.2023